

3.103. Tác giả cùng ông Howard Limbert, trưởng nhóm nghiên cứu HHHĐHGA, trong một chuyến đi khảo sát đồng Phong Nha'

3.1.6 Hang Va với rừng tháp nhũ độc đáo đẹp nhất khu vực Đông Nam Á

Hang Va nằm trong địa bàn xã Tân Trạch, huyện Bố Trạch, tỉnh Quảng Bình, là một hang nước hẹp, có hệ thống thạch nhũ độc đáo. Trong các kiểu thạch nhũ thường gặp thì trong hang Va kiểu nhũ dòng chảy đặc biệt phát triển và mang sắc thái riêng. Chúng tạo thành các tầng nhũ dày, hình thế đẹp, trong đó có một “nụ sen úp ngược” được coi là lớn và đẹp nhất Việt Nam (hình 3.104 - 3.107).

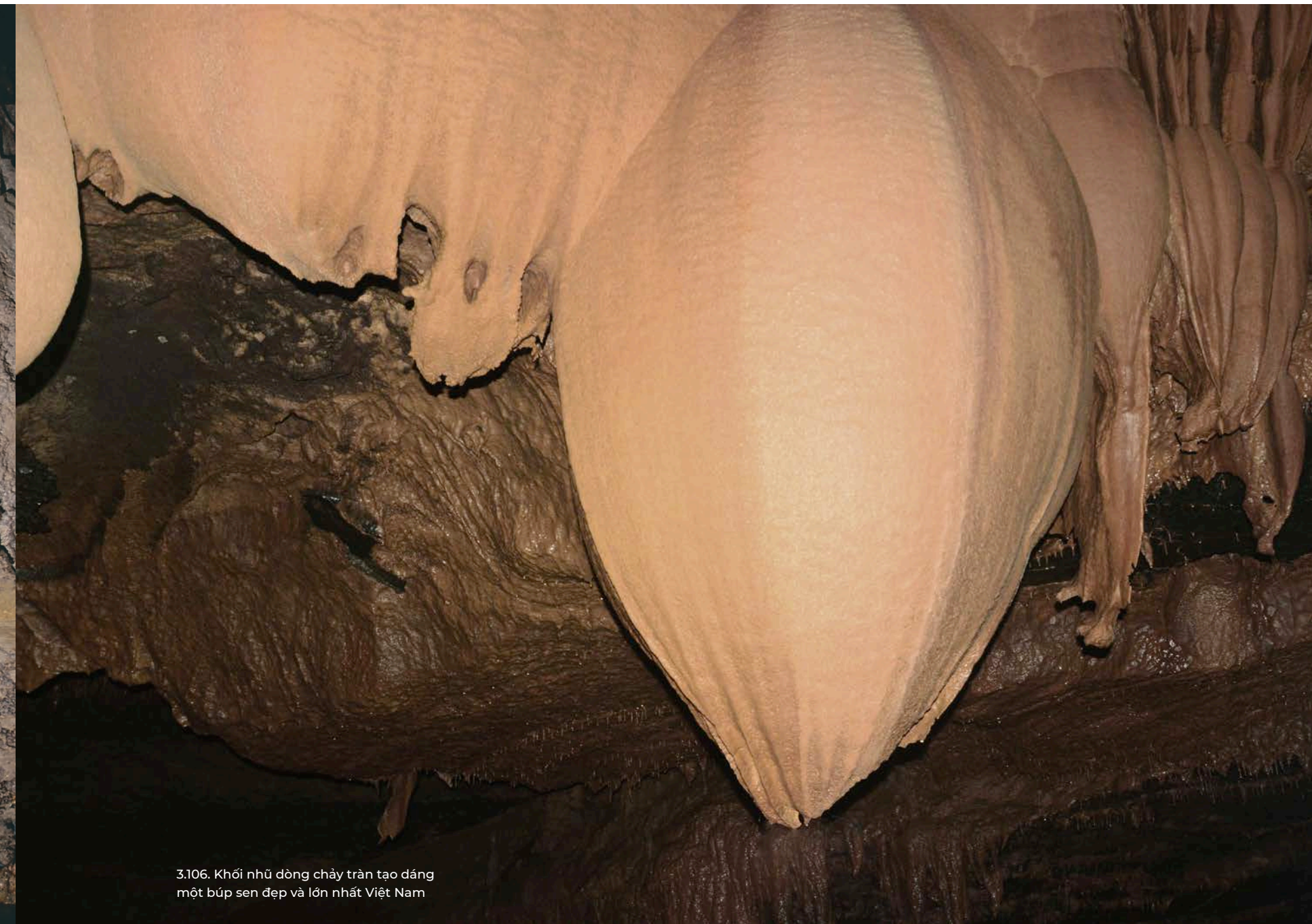
Nhưng làm nên điều kỳ diệu trong hang Va lại là một rừng tháp nhũ độc đáo phát triển trong các hồ lắng đọng (hình 3.108 - 3.111), thực chất là những hồ nhũ viên (rimstone pools). Hầu như tất cả các tháp nhũ đều có sườn rất dốc, chiều cao lớn nhất của chúng đạt khoảng 2 m. Phần chóp của nhiều tháp nhũ nằm trên cùng một mức cao, tương ứng với các gờ nhũ viên (rimstone dams) vốn là giới hạn phía ngoài cùng của các hồ lắng đọng kể trên. Trong các hồ lắng đọng cũng có thể gặp nhiều tháp nhũ ở dạng phôi thai, hoặc đang lớn ở những mức độ khác nhau và chịu tác động của nước nhỏ xuống từ trần hang.

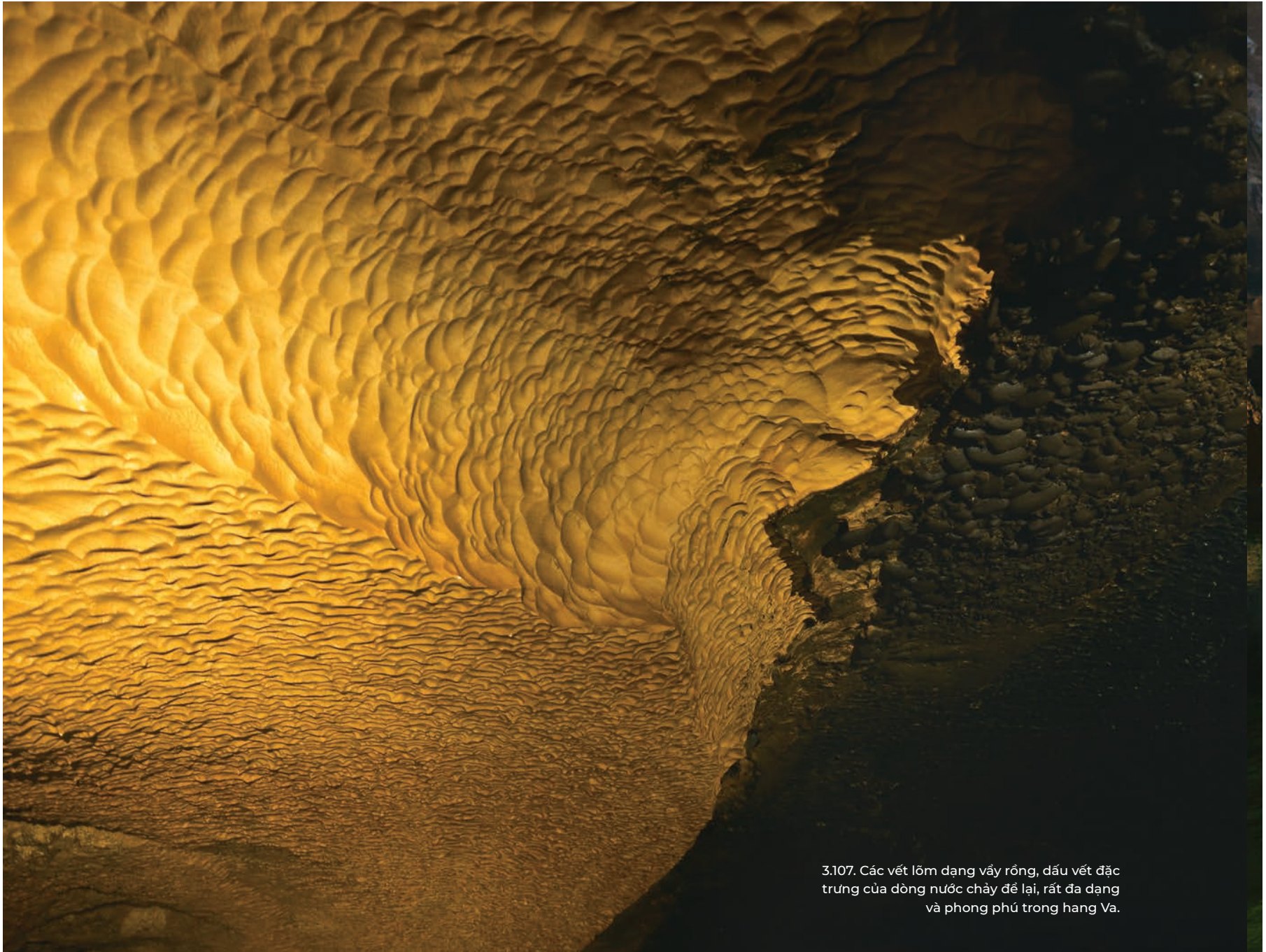
3.104. Tầng nhũ dòng chảy trong hang Va đặc biệt phát triển và thể hiện rõ một số ngấn xâm thực địa phương

3.105. Thành tạo nhũ dòng chảy tràn xếp tầng tầng lớp lớp tạo nên vô vàn kiểu dáng đẹp trong hang Va

3.106. Khối nhũ dòng chảy tràn tạo dáng
một búp sen đẹp và lớn nhất Việt Nam

3.107. Các vết lõm dạng vảy rộng, dấu vết đặc trưng của dòng nước chảy để lại, rất đa dạng và phong phú trong hang Va.

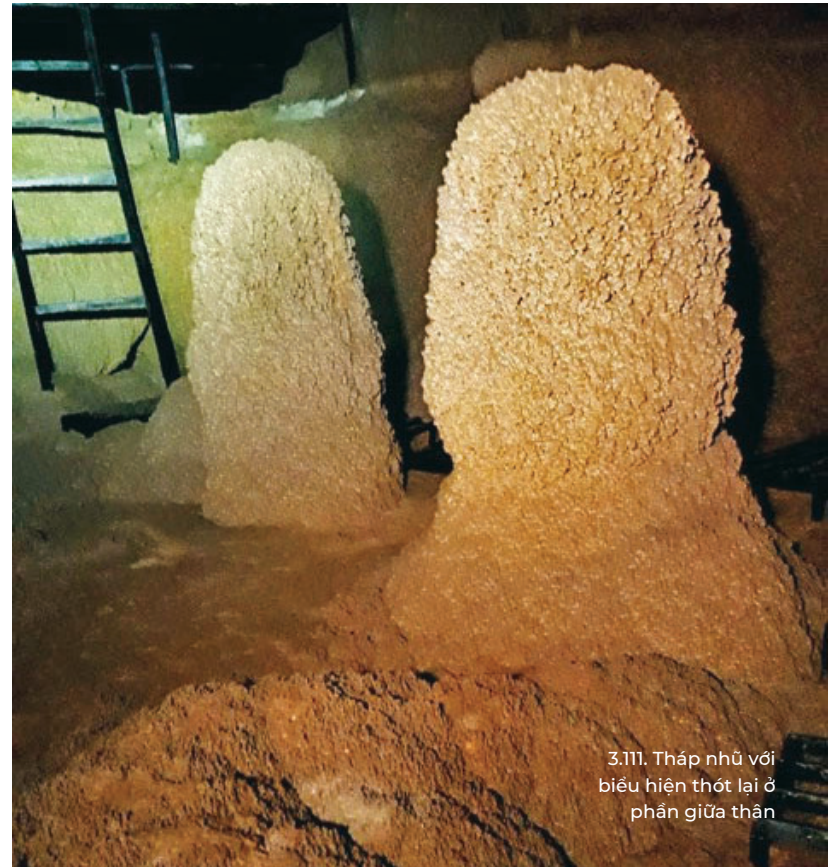
3.108. Rừng tháp nhũ dạng nón trong hang Va
ngày có nước trong hồ lầy (Ảnh: Ryan Deboodt)

3.109. Rừng tháp nhũ
dạng nón trong hang Va
ngày cạn nước

3.110. Các tháp nhũ dạng cột, đỉnh tù và lôm đầu do nước nhỏ từ trần hang

3.111. Tháp nhũ với biểu hiện thót lại ở phần giữa thân

Nếu quan sát kỹ có thể thấy không một tháp nhũ nào vươn cao hơn gờ nhũ viền giới hạn phía ngoài của các hồ lắng đọng tương ứng. Quan sát kỹ các giai đoạn khác nhau trong quá trình phát triển một tháp nhũ trong hang Va, có thể thấy sự hình thành rừng tháp nhũ trong đó có liên quan mật thiết đến loại nước bão hòa $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ có trong hồ lắng. Điều đó cũng phù hợp với kết quả nghiên cứu về điều kiện thành tạo của loại nhũ tương tự trong hang Sima de la Higuera, Tây Ban Nha (Fernando Gázquez and José-María Calaforra, 2013).

So với các tháp nhũ gặp trong những hang động karst khác của Việt Nam, như động Thiên Đường (Quảng Bình), động Nam Sơn (Hòa Bình) và động Ngườm Ngao (Cao Bằng) thì tháp nhũ trong hang Va phong phú, nhiều và đạt tới giai đoạn phát triển cuối cùng để tạo nên một rừng tháp nhũ đồng đều, đẹp và độc nhất vô nhị trên thế giới. Các tháp đá hai tầng ở hang Sima de la Higuera (Tây Ban Nha) cũng đẹp, nhưng không có quy mô lớn và nhiều đến cả ngàn chiếc như trong hang Va.

3.1.7. Động Thiên Đường - động khô có hệ thạch nhũ phong phú và đẹp nhất Việt Nam

Động Thiên Đường nằm trong địa bàn xã Sơn Trạch, huyện Bố Trạch, tỉnh Quảng Bình, do Howard Limbert và cộng sự phát hiện năm 1992. Đây chính là một nhánh khô dài 3,5 km của hang Vòm - một hang sông có chiều dài 15,31 km, xếp thứ 343 trên thế giới về độ dài hang động karst.

Động Thiên Đường thuộc loại hang lạnh, lớn và nổi tiếng trên thế giới vì vẻ đẹp và sự phong phú của hệ thống thạch nhũ mà nó sở hữu. Trong động có những phòng lộng lẫy, nguy nga, với các thành tạo nhũ đá đa dạng, hài hòa, kích thước từ nhỏ xíu đến kỳ vĩ, khiến du khách ghé thăm nơi đây dù nhiều lần vẫn không khỏi cảm giác choáng ngợp (hình 3.112 - 3.128).

